

op straat verscheen. Wanneer dus die mantel gewasschen moest worden, kon Epaminondas niet op de straat komen vóór hij zich weder met denzelfden maar nu gereinigden mantel bedekken kon. Evenals deze Thebaansche held zijn wij vaak op de straat voor het oog der menigte, steeds den mantel derzelfde overtuiging dragende; maar wijzelve weten het wel best, hoe dikwijls hij te huis in stilte gereinigd wordt!

Vindt men dit gereformeerd-stiekum, farizeeuwisch, onwaarachtig? Dan bedenke men, dat dit niet een zin van een Gereformeerde, maar van een ethische is; een man, die door zijn eigen zonen soms op dit punt verloochend wordt en door menigen gereformeerde gevolgd¹⁰⁾.

K. S.

¹⁰⁾ J. H. Gunning Jr, Beginsel en Meeningen, 2e druk. Utrecht, Gebr. v. d. Post, 1880, 97.

UIT DE SCHRIFT.

Het beest genezen.

En zijn doodelijke wond werd genezen. Openb. 13:3.

Wanneer Christus door Galilea trekt, dan werpt Hij den duivel uit zijn sterkten terug; en één van Zijn strijdmiddelen daarbij is óók: Zijn heelmeeesterschap. De Leeraar der Gerechtigheid toont zich ook als den Vorst des Levens. Zoo predikt Hij, dat ten leste het behoud van ziel en lichaam alleen ligt in den Geest.

Er is dus verband tusschen gerechtigheid en leven, tusschen verzoening en genezing.

Maar, is het juist daarom niet een raadsel, dat u opgegeven wordt in de Openbaring van Johannes, als die ons predikt, dat daar eens zal zijn niet de Geest, maar het Beest en dat ook dat Beest het wonder aan zich draagt om er mee te pronken; het wonder van de genezing? Dat woord: „Beest” is de naam voor de Antichristelijke macht. Ze heeft zich eerst in de Romeinsche wereldheerschappij vertoond aan de vertrapte christenheid van Johannes' dagen; en ze zal eens zich in al haar verschrikkelijkheid openbaren in den komende Mensch der zonde, den laatsten Opperevelhebber van het Kwaad. Hoor nu de profetie over dit Beest: Johannes ziet, dat het Beest ten doode toe gewond wordt, zoodat het naar menschelijke schatting niet meer kan méekomen; — maar, hij aanschouwt óók, hoe het Beest genezen wordt. En dat wil wat zeggen in een boek als de Openbaring, waarin alles geplaatst wordt onder het licht van Christus' volkomen heerschappij! Het wil niet minder zeggen, dan dit: dat God zelf, in Christus, toelaat, dat de wereldmachten, ook die van vijandschap tegen Hem branden, telkens weer het hoofd opsteken, en dat zelfs de Antichrist uit den dood als het ware zijn macht zal ophalen.

Christus zegt in Galilea: waar genezing is, daar is de Geest. Maar hier is het zóó: waar genezing is, daar is het Beest.

Daar schijnt in dit alles een groote tegenstrijdigheid te liggen. Maar als wij doordenken, vinden wij toch tusschen het een en het ander de hoogste eenheid: het is toch dezelfde Heer en dezelfde Geest. Heeft soms Christus alleen vrome discipelen genezen? Of waren er ook menschen bij, die Hem niet wilden volgen, ja, die straks hun Geneesmeester hebben overgeleverd aan Pontius Pilatus? Christus heeft het volk, dat Hem uitwerpen zou, de volle maat gegeven; Hij heeft aan duizenden ingezonken en vermoeide levens weer de kracht gegeven, om te beslissen over de groote vraag, die God aan allen voorlegt: wat dunkt U van den Christus? En daarom geeft God ook aan het Beest de volle maat, opdat uit ieder leven de verborgen gedachten openbaar worden zouden. En zoowel de geestelijke als de beestelijke menschen mogen wel eens hierover nadenken: als God hun levenskracht vernieuwt, dan dwingt Hij ze te kiezen: vóór of tégen. Elke dat van gezondheid wordt een last, want hij dwingt u te antwoorden op de groote vraag, of God u geheel genezen mag, ja dan neen. Toen Christus in Gethsémané dreigde te bezwijken van uitputting, kwam Hem een engel sterken: want kiezen moest Hij. En deze wil Gods wordt ook in het Beest, en ook in U volbracht.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

Leergeschieden in de Chr. Ger. Kerk in Amerika.

VII.

De Synode van Kalamazoo stelde drie punten vast: 1. er is een gunstige gezindheid Gods jegens de menschheid in het algemeen, en niet alleen jegens de uitverkorenen; 2. er is een betoelging der zonde in het leven van den enkelen mensch en in de samenleving; 3. ook de onwedergelovigen kunnen zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid doen.

Zij deed tot de predikanten H. Danhof en H. Hoeksema een vermaning uitgaan.

Zij drong er bij professoren en predikanten op aan het leerstuk van de algemeene genade in nader studie te nemen en te bespreken in prediking, lezing en geschrift.

Wanneer de besluiten der Synode heel nuchter door een Hollandschen kerkrechtelijken bell worden bekeken en niet geleet op de bijzondere omstandigheden, rijzen er wel bedenkingen.

Een dier bijzondere omstandigheden brengt mee, dat onze Nederlandsche Kerkenordering niet in alle onderdelen op Amerikaanse toestanden kan worden toegepast. Op den duur zal het wenschelijk zijn een Kerkenordering aan te stellen, waaraan de Gereformeerden Kerkrechtelijke beginselen, welke voor alle landen en voor alle tijden gelden, moeten ten grondslag liggen, maar die een eigen Amerikaansch cachet draagt.

Een andere is deze, dat de Amerikaanse geest meer op incidenteele beslissingen is aangelegd, dan dat men vaste lijnen volgt, waar echter een gezond kerkelijk leven niet buiten kan.

Ofschoon de vraag kan rijzen of het commissariaal maken van deze zaak geen aanbeveling zou hebben verdiend, staat dit toch wel vast, dat geen enkel besluit volle tevredenheid zou hebben gewekt.

Staan de Synode diende De Danhof een protest in, dat, hoe gematigd ook, tóch „practische maatregelen” van verzet aankondigde.

Had de kerk, waaraan De Hoeksema verbonden is, de kerk van Eastern Avenue vier broeders, die hun predikant van onrechtvaardigheid hadden aangeklaagd, onder censuur geplaatst, de classis van Grand Rapids-Oost besloot, dat althans drie van hen van de censuur moesten worden onthoven. De Hoeksema eischte echter, dat zij hun beschuldiging van „publieke zonde”, waartoe de kerkenordering ook de ketterij rekent, zonden intrekken.

Alsnu nam De Hoeksema de toevlucht tot een eigenaardig middel.

De kerkeraad riep een ledenvergadering samen. Daar zette De Hoeksema zijn standpunt uiteen.

Daarna moest er gestemd worden.

Toen deze vergadering gehouden werd, vertoefde ik juist een paar dagen in Grand Rapids.

Heel Gereformeerd Grand Rapids was er natuurlijk vol van en wachtte met groote spanning af, wat er geschieden zou.

Men gevoelde, dat een scheuring zoo al niet zou plaats hebben, dan toch zou worden voorbereid.

Na de uiteenzetting van De Hoeksema moest er gestemd worden.

En hoewel De Hoeksema een vurig tegenstander van kerkelijk stemrecht voor de vrouw — ook in Amerika een kwestie — is, stond hij als voorzitter van den kerkeraad erop, dat ook de vrouwen in dit geding haar stem zouden uitbrengen.

Zelf heb ik zoo'n stembriefje gezien.

Daarop werd de vraag gesteld, of De Hoeksema zich schuldig had gemaakt aan „publieke zonde”, gelijk de classis had gekonstateerd.

Het ging dus tegen de classis.

Men had een hokje „ja” of „neen” zwart te maken.

Als ik me het cijfer goed herinner, stemden meer dan 750 beijdende leden „neen”.

En een groote 50 „ja”.

Verreweg de meerderheid was dus op de hand van De Hoeksema.

De Chr. Ger. pers in Amerika liet niet na deze handelwijze als independentistisch te veroordeelen.

En volkomen terecht.

Want wel verdedigde De Hoeksema zich, dat de kerkeraad niet anders bedoelde dan het gevoelen der gemeente te hooren en aan de gemeente niet de regeringsmacht te geven.

Maar zeer juist zag men hierin slechts een doekje voor het bloeden.

Want het stemmen op een gemeentevergadering is op zichzelf reeds independentistisch.

Welk effect men daarmee wenschte te bereiken was duidelijk.

Men wilde zich hiermee sterk maken tegen de classis. Hier ligt dan ook feitelijk reeds de breuk met het kerkverband.

Een kerkeraad, die zulk een uitspraak van de gemeente achter zich heeft, kan niet meer terug.

Deze kerkeraad wilde ook niet meer terug.

Hij had de hoofden geteld en kon er zeker van zijn, dat hij bij verbreking van het kerkverband de gemeente medekreeg.

Wel kreeg hij er ten slotte — in zulke gevallen de gewone ervaring — niet zooveel mee, als waarop hij gerekend had.

Maar het grootste deel bleef, later daadwerkelijk voor de keuze geplaatst, toch De Hoeksema trouw.

Dit bewijst wel het beslag, dat De Hoeksema op de gemeente had gelegd.

Voor velen buiten deze plaatselijke kerk was dit een psychologisch raadsel.

Jarenlang toch was deze kerk in een gansch andere richting geleid.

Hoe kon het dan verklaard, dat de meesten geen oog hadden voor de verkeerde lijn, welke De Hoeksema volgde?

Ontegenzeggelijk moet dit toegeschreven aan de krachtige persoonlijkheid van De H.

En het geheim der persoonlijkheid laat zich niet doorgronden.

De H. had langzamerhand een kring van fanatieke volgelingen gevormd, welke met hem door dik en dun gingen.

Welke vroomde beweringen hij ook voordroeg, zij hingen hem aan.

En niet ondubbeltzinnig gaven zij hem en anderen te verstaan, dat hij wat groots was.

De gebruikelijke betuigingen, dat alle predikanten met de professoren erbij, in de schaduw van De H. niet konden staan, werden kwistig uitgezaaid.

Ook in ons land kwam zoo iets van tijd tot tijd wel voor.

En wat men er van te zien kreeg, drong steeds tot den wensch: God beware isderen leidman voor zulke volgelingen.

Weinigen zijn legen zulk een wierook bestand.

En tot die weinigen behoorde De H. niet.

Van heel deze droeve geschiedenis dragen de aanhangers van De H. een groot deel van de schuld.

Laten zij uit liefde tot hem zijn gedreven, zoo hadden zij hem toch onverstandig lief.

Wanneer zij in hun aanhankelijkheidsbetoon meer gematigd waren geweest, zou dit kalmeerend op De H. hebben gewerkt.

Wellicht ware dan de vrede bewaard gebleven en was scheuring voorkomen.

— Kerkelijke Openbaarheid.

Onlangs lanceerde de bekende Luthersche predikant P. Groot de idee om de zittingen der Synode ook voor het publiek toegankelijk te stellen.

De kerknieuwsredakteur van de „N. R. Ct.” was daarmee zeer ingenomen.

Maar uit zijn stuk bleek, dat hij niet wist, hoe de zittingen van de Synodes der Gereformeerde Kerken door alle leden dier kerken kunnen worden bijgewoond, behalve natuurlijk die, waarin tuchtzaken behandeld worden.

Ook daarin zijn onze Gereformeerde Kerken andere groote kerkengroepen vooruit.

En dat niet, omdat zij rekenden met den geest van den tijd.

Maar omdat zij alzoo aan de gemeentelieden een zoo groot mogelijk recht wilden toekennen.

Om een politiek begrip voor een oogenblik op kerkelijk terrein over te brengen — in het verleenen van dat recht ook aan de niet-ambtsdragers komt uit het democratische karakter van onze kerken.

Het is niet zoo, dat men eerst door het befigigd worden met een ambt, voor vol wordt aangezien, mondig wordt verklaard.

Maar zoodra iemand belijdenis des geloofs aflegt en tot de tafel des Heeren is toegelaten, wordt hij als mondig beschouwd.

Een bestuur, dat zijn gewichtigheid ophoudt door geheimzinnigheid, kennen we niet.

Onze vensters staan open.

Zelfs wordt bij onze Synodale vergaderingen niet eens een inquisitoriaal onderzoek ingesteld of ieder aanwezige wel lid eener Gereformeerde Kerk is. — Hij behoeft geen kaart te vertoonen.

Ook niet-Gereformeerden kunnen zich gemakkelijk toegang verschaffen.

Dat wordt geheel en al aan hun eorlijkheid overgelaten.

In deze kan gezegd, dat onze kerken haar tijd vooruit zijn.

Evenwel meene men niet, dat er bij ons niets meer te reformeeren overblijft.

Bij de andere kerkelijke vergaderingen, die van den Kerkeraad, Classis en Partikuliere Synode, dient dunkt ons nog naar grootere openbaarheid gestreefd.

Soms zijn de vergaderingen van een Particuliere Synode ook evenals die van de Generale Synode voor alle Gereformeerden publiek.

In de eene provincie schijnt men daarin vrijgeviger te zijn dan de andere.

En tot onze Classes en Partikuliere Synodes hebben in elk geval alle ambtsdragers uit alle kerken in dat ressort toegang, dus niet alleen de afgevaardigden.

Op dat punt zijn we nog altijd ruimer dan vele kerkgenootschappen.

Zelfs kunnen op verzoek ook niet-ambtelijke gemeentelieden tot deze vergaderingen worden toegelaten.

Maar een vasten regel heeft men daarvoor, voorzover we weten nog nergens opgesteld.

Toch zouden we deze gedachte gaarne bepleiten.

Natuurlijk moeten we hierbij met den bijzonderen aard dier vergaderingen rekenen.

Op de Classes worden veel meer persoonlijke zaken, vooral tuchtzaken behandeld, dan op een Generale Synode.

Wanneer daarvoor telkens de vergadering in klein comité zou moeten overgaan, zouden de niet-ambtsdragers gedurig weer het lokaal moeten verlaten.

Bij de Particuliere Synodes klemt dit minder.

Bij de kerkeraadsvergaderingen weer sterker.

De vergaderingen der Partikuliere Synodes zouden in openbaarheid daarom veel meer de openbaarheid der Generale Synodes kunnen naderen, dan thans het geval is.

De algemeene kwesties, welke daar ter sprake komen, trekken in den regel niet zooveel belangstelling, dat men verlegen zou zijn, daarvoor een geschikte lokaliteit te vinden.

Als er spannende zaken aan de orde zijn, zou de toevloed weleens groot kunnen zijn.

Maar de ruimte van een behoorlijk kerkgebouw zal daarvoor steeds wel voldoende wezen.

En gewoonlijk zal het aantal toehoorders wel zeer gering zijn.

Zelfs de zittingen van de Generale Synode trekken dikwijls slechts een bescheiden getal niet-ambtsdragende gemeentelieden.

Evenwel passe men hiervoor op, dat men niet rodenert: de gemeentelieden maken van het recht, hun verleend, slechts weinig gebruik, zij stellen het blijkbaar niet op prijs, daarom zullen we het hun maar weer ontnemen.

De vrijheid om van dat recht gebruik te maken verblijve aan de gemeente.

Maar juist achter dat recht verleenen staat een gezond Gereformeerde beschouwing n.l. eerbiediging van het ambt aller geloovigen, het aanmerken van alle belijdenen als mondig.

Zooals we zeiden levert de openbaarheid van classicale vergaderingen meer bezwaar.